

דף סיכום בחינה**מזהה בחינה: 001000257479 מזהה סטודנט: 209061****שם קורס: סדר דין פלילי**

מספר שאלה	ניקוד מירבי	ציון
1	30.00	30.00
2	35.00	31.00
3	35.00	33.00

ציון בחינה סופי : 94.00**הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים**

אוניברסיטת בר אילן

סדר דין פלילי

תשפ"ב - בחינה מועד ב'

מרצה: ד"ר אסף הראל

משך הבחינה: שעתיים.

הבחינה היא בחומר פתוח.

הבחינה מורכבת משלוש שאלות פתוחות (לחלקן שאלות משנה) ומשתי שאלות ידע קצרות על חקיקה.

אין לחרוג מן המכסה המוגדרת לתשובה בכל שאלה. מלל מיותר לא יבדק.

יש להקליד את התשובות בקובץ word על-פי מגבלת השורות בכל שאלה, בכתב David גודל גופן 12. אין לחרוג ממגבלת השורות. כל חריגה לא תיבדק.

יש לענות בצורה מנומקת ומפורטת, תוך שילוב ספרות, פסיקה וחקיקה, בק על מה שנשאלתם ועל כל מה שנשאלתם.

תשובות של כן/לא מבלי נימוק ראוי - לא יזכו לניקוד.

בטרם מענה על כל שאלה, מומלץ לקרוא את כל השאלה על כל חלקי המשנה שלה.

בהצלחה.

ייעדי ההליך הפלילי הם בין היתר מה שצוין בפסקה 1 אך לא רק. מטרת ההליך הפלילי הן: חשיפת הצדק, הרשעת הנאשם ואותו בלבד, זיכוי החף מפשע, מניעת עיוות דין ושמירה על כבוה"א והגנה על זכויות נפגעי עבירה. בד"כ אנחנו מקווים שהאמת המשפטית תובילנו לאמת העובדתית. יחד עם זאת, לפעמים יש אינטרסים אחרים לצד האמת העובדתית (כמו חסינויות- עו"ד-לקוח, כהן דת, פסיכולוג-מטופל וכו'; זכויות נאשמים וחשודים; ערך שלמות התא המשפחתי- ס' 3-4 לפק' הראיות וכו').

אמנם הרף הגבוה בהליך הפלילי מקשה על הרשעת הנאשם לפעמים אבל יש לכך מטרת שונות שהן חלק ממטרות ההליך הפלילי- אנחנו קובעים רף גבוה כדי להגן על זכויות חשודים ונאשמים שכאמור זה חלק ממטרות ההליך הפלילי ובנוסף, באמצעות רף גבוה אנחנו מוודאים שמי שיורשע זה מי שביצע את המעשה ולא חפים מפשע. כמיטב הקלישאה: עדיף 100 עבריינים משוחררים ולא אחד חף מפשע בכלא. הרשעה אחת שגויה דווקא עלולה להביא לפגיעה באמון הציבור, לפגיעה באינטרס של הקורבן (שהפוגע מסתובב חופשי) ולפגיעה בנושא בזכות לחירות!

כמו כן, בנוסף לרף ההרשעה יש כללים נוספים שמונעים מאיתנו להגיע לאמת העובדתית בכוונה כמו כללים של קבילות ראיות - אנחנו מוכנים לוותר על ראיות כדי להגן על זכויות של חשודים ונאשמים.

לעניות דעתי הרף הגבוה דווקא מגשים את הרעיון של חשיפת האמת אבל חשיפת האמת הוודאית- נרשיע את האשם בוודאות.

בנוסף, ניתן לראות שעם המהפכה החוקתית חל שינוי וניתן משקל רב מאוד לזכויות של חשודים ונאשמים- לפני חוקי היסוד התכלית של ס' 12 לפק' הראיות הייתה איתור האמת. דורשים שההודאה תהיה חופשית ומרצון+דבר מה נוסף כדי לוודא שלא הייתה הודאת שווא מלחץ (מהמינות). לאחר חוקי היסוד, ניתן לפסול הודאה גם אם אין ספק לגבי מהימנותה (חייבטוב). כי ס' 12 מגן על שתי תכליות: הזכות לשלמות הגוף והנפש+ הזכות לאוטונומיה של הרצון החופשי וחופש הבחירה למסור הודאה (יששכרוב).

זה דומה לעקרון של זכות השתיקה- למרות שגרמי בנתהם טוען שזה לטובת הנאשמים והחשודים, כפי שטוען המרצה וכפי שנטען בפרשת גלעד שרון- זה דווקא נועד להגן על האנשים הנורמטיביים מחשש להודאות שווא וכד'. כך, אנחנו קובעים רף גבוה מחשש, ולו הקל ביותר, להרעת שווא שתסכל את כל המטרות של האמת העובדתית גם יחד.

כמו כן, אנחנו לא זונחים את האמת העובדתית והיעדים המנויים בפסקה אחת, אלא אנחנו עושים איזון כדי להגן גם על היעדים האמורים וגם על זכויות החשודים והנאשמים (למשל- התחשבות בשיקול חומרת העבירה כאשר בוחנים את כלל הפסילה הפסיקתי בפסילת ראיה. מחד, מגנים על זכויות הנאשמים ומוכנים לפסול ראיות שמצביעות על אמת עובדתית אם יש פגיעה בזכויות, מאידך זה לא פסילה גורפת אלא מכניסים גם את שיקול האינטרס הציבורי).

נקודה נוספת היא הייחודיות של התביעה כצד ההליך- היא מחד אמונה על זכויות הקורבנות ומאידך על האינטרס הציבורי שמגלם בתוכו את ההגנה על זכויות חשודים ונאשמים והמטרה של להרשיע את האשם בלבד. זה שונה מהליך אזרחי שבו כל צד מייצג את האינטרסים שלו בלבד ואז באמת מתוך "הוויכוח" ביניהם מכריעים לפי מאזן ההסתברויות.

[פתיחה בחקירה: נודע למטרה על חשד סביר שראובן ביצע עבירת פשע (מודיעין) ולכן עליה לפתוח בחקירה ואין שק"ד (ס' 59 לחסד"פ, צדוק).

מעצר ראשוני ללא צו: במקרה זה ניתן היה להוציא צו מעצר. תמיד נעדיף מעצר עם צו ולכן יכול להיות שהמעצר לא מידתי (ס' 4 לחוק המעצרים). **תשתית ראייתית:** יסוד סביר לחשד שנעברה עבירת עוון/ פשע (ס' 23(א)). **עילת מעצר (ס' 23(א)(6-1)):** שיבוש/ מסוכנות/ עילת סל של מסוכנות. **חלופה סבירה-** אם יש אסור לבצע מעצר (ס' 23(ג)).

השוטרים היו צריכים להזדהות (להציג תג)+להודיע לראובן שהוא עצור ואת סיבת המעצר (ס' 24(א)). הם היו יכולים לדחות את ההזדהות או ההודעה על סיבת המעצר בהתקיים אחת הנסיבות בס' 24(ב) ובתום הנסיבות היו חייבים להזדהות ולהודיע כאמור. הם לא יכלו שלא להודיע לראובן שהוא עצור ולכן המעצר לא חוקי (ס' 24(ג)). לשוטרים יש חסינות אם המעצר היה בתו"ל ולמען ביטחון הציבור (ס' 44 לפסד"פ).

לשוטרים אסור היה לאזוק את ראובן כי הוא לא התנגד למעצר (ס' 9א+עובדיה). זה יכול להשפיע על הארכת המעצר/ להביא לפסילת ראייה (פרץ).

השוטרים הביאו את ראובן למשטה ללא דיחוי כנדרש (ס' 25). צריך למלא דוח מעצר (ס' 26) ועל הקצין הממונה לבדוק אם קיימת עילת מעצר לפי ס' 13/23. אם לא, יש לשחררו מיד (ס' 27). משהוחלט לעצור את ראובן היה צריך לתת לו זכות טיעון (ס' 28).

המעצר מוגבל ל-24 שעות (ס' 29(א)). אחרי 10 שעות ראובן הובא לפני שופט בימ"ש שלום (ס' 2) כנדרש.

החקירה: היה צריך להודיע לראובן מיד במה הוא חשוד, על זכות השתיקה, שכל דבר שיגיד עלול לשמש כנגדו ועל זכות ההיוועצות (יששכרוב+שי). הוויתור של ראובן על עו"ד היה צריך להיות מתועד בוידאו-אודיו (חייבטוב). היה צריך להודיע לו גם על הזכות לסנגור ציבורי (ס' 19 לחוק הסנגוריה+הונצ"או).

הארכת מעצר- מעצר ימים: בימ"ש שלום (ס' 2). תשתית ראייתית- יסוד סביר לחשד שבוצעה עבירת עוון/ פשע. עילת המעצר- חשש לשיבוש (ס' 13(א)(1)) ומסוכנות (ס' 13(א)(2)). ביהמ"ש היה צריך לבחון אם ישנה חלופה סבירה למעצר (ס' 13(ב)) אחרת זה לא מידתי ולא חוקי. ניתן לתת צו מעצר לעד 15 ימים (ס' 17(א)).

הודאה של ראובן: ס' 12 לפק' הראיות: לא הזהירו את ראובן על זכותו לסנגור ציבורי ולכן זה לא חופשי ומרצון (שי). משזה לא מרצון חופשי, אין צורך להוכיח דבר מה נוסף (השתיקה לא תתקבל כדבר מה נוסף במשפט כי היה לחץ (מילשטיין)). כלל הפסילה הפסיקתי (יששכרוב)- פגיעה בזכות לסנגור ציבורי יכולה להביא לפסילת הראייה שהושגה (שי+הונצ"או).

ההודאה היא גם ראייה נגזרת של מעצר לא חוקי (פרחי). הראייה הנגזרת נבחנת לפי הלכת יששכרוב+צריך קש"ס משפטי ועובדתי (לוי). ניתן להגיד שהתנתק הקש"ס המשפטי כי המצר השני היה חוקי. בשאלת קבילות הראיות דנים בהליך העיקרי ולא בהליך ביניים (שמש+אוריך).

הפגיעה בזכויות (לעיל) יכולה להשפיע בשאלה אם להאריך את המעצר (פרץ+אוריך).

הארכת מעצר: בימ"ש שלום (ס' 2). תשתית ראייתית- מכיוון שזו הארכת נוספת צריך להראות תשתית ראייתית נוספת על זו שהוצגה קודם (רוזנשטיין+לנדסברג). ניתן להשתמש בפוליגרף כי הראיות לא חייבות להיות קבילות (ס' 15(ו)+רוזנשטיין). עילת מעצר- לעיל. היעדר חלופה סבירה (ס' 13(ב)) היא צריך לבחון, אחרת לא מידתי. ניתן להאריך בעד 15 ימים נוספים שכן המקסימום הוא 30 יום ברצף (ס' 17(ב)).

הצהרת תובע- ניתן לתת צו לעד 5 ימים (ס' 17(ד)).

מעצר עד תום ההליכים- ביהמ"ש לא יכול לעצור את ראובן להרתעת הרבים (גנימאת). זה שיקול להעמדה לדין אך לא למעצר! כאן, הראיות חייבות להיות קבילות (ס' 21(ב)).

1-
(2)
בהינתן שהתנהלה חקירה סמויה במשך תקופה, ניתן היה להוציא צו מעצר

3-
(2)
נדרש אישור יועמ"ש להארכת המעצר בשל הצהרת תובע בשל החריגה מ-30 ימי מעצר

א. משהוגש כתב אישום נגד אבי התביעה הייתה חייבת להעביר לסנגורית את כל החומרים (חומרי חקירה+רשימה) גם אם זה לא נראה לה רלוונטי (ס'74 לחסד"פ). זכות העיון היא זכות יסוד (אבו-סעדה).

הסנגורית הייתה צריכה לוודא שהיא קיבלה את כל החומר (ס'74(א)). לאחר מכן היא צריכה לבקש מהתביעה קודם את החומרים ורק אם התביעה תסרב היא יכולה להגיש בקשה לביהמ"ש שאליו הוגש כתב האישום לעיין בחומר (ס'74(ב)). זה יהיה בפני דן יחיד, ובמידת האפשר לא השופט שדן בתיק העיקרי (ס'74(ג)).

לגבי טענת התביעה שהחומר לא רלוונטי, בפס"ד מלכה נאמר שאינם יודעים כיצד הייתה מנצלת את החומר. המבחן להכרעה אם זה חומר חקירה ואז חובה להעביר (לעיל) הוא מבחן הרלוונטיות- די בכך שהסנגורית תראה שזה קשור אפילו בשוליים ובפריפריה של כתב האישום כדי שזה יחשב כחומר רלוונטי שיש להעביר. מספיק קצה חוט, גם אם רחוק שהחומר רלוונטי לאישום (צוברי). על התביעה היה להציג את החומר בפני בית המשפט (ס'74(ד)).

על אף שמדובר בהליך ביניים (שבד"כ אין אפשרות ערעור תו"כ), הסנגורית הייתה יכולה להגיד ערר בזכות לפני שופט יחיד בערכאה שלערעור מיום ההחלטה ולא צריכה לחכות לערעור על הכרעת הדין (ס'74(ה)). בנוסף, היא הייתה יכולה להגיש עתירה לבג"ץ.

לפי ס'77 אסור לתביעה להציג ראיה שהוא לא הביא לעיון הסנגורית אבל יכול להיות שיהיה מותר כי היא לכאורה ויתרה על זה. לפי פס"ד זגורי- יש מקום להרחיב את כלל הפסילה הפסיקתית כך שמקרים של הפרת חובת הגילוי יובילו לביטול האישום/ זכו במקרים קיצוניים (ספק אם זה מקרה קיצוני המצדיק זאת). - נכון גם לחלק ב של השאלה להלן.

ב. על הסנגורית לבקש את החומרים מהתביעה ואם היא תסרב, עליה להגיש בקשה לעיין בחומר לביהמ"ש שאליו הוגש כ"א (ס'74(ב)). בפני דן יחיד, במידת האפשר לא השופט שדן בתיק העיקרי (ס'74(ג)). המבחן הוא מבחן הרלוונטיות(לעיל).

סיכומי ראיונות- אם המתלוננות חזרו על מה שאמרו בחקירת המשטרה אין להעביר לסנגוריה. אם יש חידוש צריך להעביר. צריך להיות חידוש של ממש ולא חידוש זניח. כולל גם תחושות של המתלוננות (קצב).

תרשומות פנימיות- התרשומות הפרקליטות מהמתלוננות לא נחשב חומר חקירה כי אנחנו רוצים לאפשר לעובדי הציבור שיח פתוח ביניהם (קצב). האם חומר מודיעין? זה הרי לא חומר חקירה. מנגד, לא ברור אם הושג מרשות מודיעין של המשטרה. אם נחשב חומר מודיעיני, ניתן להגיד שיש זכות עיון כי החומר מתייחס למיהמנות של עדים מרכזיים (ס'74(א)(2)). לפי שטיין בזגורי צריך להוכיח שממש צריך להיות קשר קונקרטי והדוק למהימנות.

מכתבים של המתלוננת: לפי ביהמ"ש המחוזי בפס"ד היומנים נותנים משקל לצנעת הפרט של המתלוננת אבל זה לא גובר על זכותו של אבי להליך הוגן ולכן יש להעביר החומר. לפי בג"ץ, חזקה שחומר כזה שלא נמצא אצל התביעה הוא לא חומר חקירה (ניתן לסתירה). גם אם יוחלט שזה כן חומר חקירה, מכיוון שזה נוגע לליבת הזכות לפרטיות יש להעביר לסנגוריה אבל יועבר רק מה שהנאשם מופיע בו. לגבי החומר הזה עדיף להשתמש בס' 108 ולא בס'74 לחסד"פ. [ואז יש זכות טיעון למתלוננת, השופט שדן בתיק העיקרי ידון, הסנגורית תצטרך להשיג את החומר, אין עיון קודם בחומר, ולא ניתן לערער].

33
(3)

-2
(3)

שיקול הדעת בסיווג חומר חקירה נתון לרשות (בש"פ קצב)